

“Quan ell parla, la gent hi està d'acord, normalment ningú no li porta la contra”

—Diria que sí. És massa prompte per a extraure'n conclusions, però em pense que el PSOE està en més bones condicions després de les primàries, a Madrid.

—Podeu perdre els governs de les Balears, Aragó, Castella – la Manxa... S'acosta una onada conservadora?

—Els partits socialdemòcrates europeus travessem moments complexos, sí. La crisi econòmica, que ha fet trontollar certes, ens ha de permetre de construir un nou discurs socialdemòcrata, per a aquests temps difícils.

—Aquest desencís té a veure amb les receptes aplicades contra la crisi per les formacions progressistes?

—Avui, sigues de dretes o d'esquerres, ser al govern et penalitza. A més, encara no hem estat capaços d'inaugurar una nova forma de relacions econòmiques, una nova manera de controlar el sistema capitalista. Som en un període de transició, després d'haver-se desmuntat determinades certes. Per mantenir el nostre estat del benestar, per exemple, haurem de créixer més i més. Fins que això no passe, correm el risc de perdre moltes més coses que no imaginem. La socialdemocràcia té el repte d'elaborar una alternativa que convinga a la gent.

—Tot indica que no es renovarà el tripartit català. Si CiU queda lluny de la majoria absoluta, us fa el pes un pacte amb aquesta formació?

—Apostem per guanyar a Catalunya, per tenir una majoria que ens permeti de fer govern. José Montilla té moltes possibilitats de tornar a formar-ne. Un cop s'hagen pronunciat els catalans i catalanes, però, veurem què passa. Hi ha moltes fórmules possibles, no hem de descartar-ne cap.

—Veus del PSC han suggerit que Zapatero no hauria d'anar a Catalunya durant la campanya electoral.

—Estic segura que hi anirà. Segura. De fet, fa tres o quatre caps de setmana ja va ser-hi present.

—Fora bo que González hi anara, també?

—Felipe és un altre polític molt ben valorat a Catalunya. De segur que tornarem a comptar amb ell, com sempre.

“Molts companys podrien prendre'n el relleu: Blanco, Chacón, Rubalcaba, Bono... I López”

—Si Artur Mas esdevinguera president català, això podria aplanar-vos el camí a la darrera fase de la legislatura espanyola?

—Volem governar Catalunya. Les derivades del resultat a Catalunya, ja les resoldrem al Congrés. Ara, però, ens hi juguem poder tenir un govern d'esquerres a Catalunya, que és el fet més important. La resta, ja es veurà.

—El resultat a Catalunya i a les municipals i autonòmiques del maig faran prendre una decisió a Zapatero amb vista al 2012, o ja l'ha presa?

—No em consta que haja decidit res. Ell sempre diu que ho decidirà quan calgui i que serà una decisió personal. Tot hi influirà, però: les eleccions catalanes, la situació econòmica, si es veu amb prou forces, si el partit està unit...

—Si es fa enrere menys d'un any abans dels comicis, no seria deixar el partit amb massa poc temps per a reaccionar?

—Quan prengui una decisió, pensarà en el PSOE i farà allò que més convingui al partit i a Espanya.

Victor Maceda

“Zapatero ha estat el primer líder indiscutit de la història del PSOE, un partit que sempre ha estat molt discutidor. I això no ha passat perquè Zapatero siga meravellós, sinó perquè no admet bromes sobre el seu lideratge”, diu José García Abad, periodista de llarga trajectòria que coneix, fil per randa, la formació fundada per Pablo Iglesias. És l'autor d'*El Maquiavelo de León* (La Esfera de los Libros, 2010).

—Ja ho comenteu, al llibre: els comitès federals no són com abans.

—M'ho va reconèixer José Bono mateix: amb Felipe González, hi havia uns sidrals terribles, sabies quan començaven però no quan s'acabaven; ara, en canvi, tothom sap que el comitè s'acaba quan comença el *Telediario*, pel culte a la imatge de Zapatero. Carlos Solchaga va avisar sobre la crisi que ens cauria al damunt, Zapatero li va respondre que això era només un refredat, i al següent comitè federal Solchaga ja no hi era.

—L'episodi de Madrid ja no obert la veda? Hi haurà ara més contestació?

—“L'únic actiu de Tomás Gómez és haver plantat cara a Zapatero”, va dir Alfredo Pérez Rubalcaba amb to despectiu, però no és pas poca cosa. El president del PP basc, Antonio Basagoiti, ja ha dit a Patxi López que pot discrepar de Zapatero tranquil·lament, que no passa res. De fet, els barons castellano-manxec i extremeny, José María Barreda i Guillermo Fernández Vara, han contingut la respiració fins a saber el resultat de les primàries madrilenyes, a fi de reorientar determinades estratègies.

—Afirmeu que Zapatero és un polític professional.

—És un polític químicament pur, el més pur que conec. Mai no ha cobrat un euro fora del partit: tot allò que té, li ho deu.

—Aquells que l'han tractat, diuen que rumia molt tot allò que executa, ni que siga pensant a llarg termini.

—El problema és que fa servir al govern els automatismes que ha practicat al si del partit. Té una visió partidària de les coses, per comptes d'un projecte polític coherent i cohesionat, com és tradicional als partits socialdemòcrates. Com diu Juan José Laborda [ex-president del

“No crec que Zapatero opte a un tercer mandat, i vol Rubalcaba de successor”

El periodista i escriptor José García Abad, president del grup El Nuevo Lunes –i director d’‘El Siglo’– ha escrit ‘El Maquiavelo de León’, en què presenta un Zapatero messiànic i autoritari.

Senat amb el PSOE], és la “democràcia instantània”, oferir al personal allò que vol. Amb tot, és clar que és una persona d’esquerranes, amb unes arrels familiars esquerranes i que mira de fer el bé.

—A Jesús Caldera li va explicar que cessava com a ministre per la política immigratòria. “Deus voler dir per la teua política immigratòria”, digué el destituït. “Per això, Jesús, per això.” Zapatero ha mogut aquells que li van fer costat a Nueva Vía, l’any 2000.

—La relació entre ells és molt dolenta, de fet. Caldera era la referència més clara de Nueva Vía –el grup que es va

crear per donar suport a Zapatero– i qui aleshores tenia un càrrec més important, com a secretari general del grup parlamentari. En realitat, Zapatero és convocat a darrera hora, al famós *esmorzar dels croissants* que va tenir lloc a casa de Trinidad Jiménez. Ella mateixa va convidar-lo, perquè era “un xic calladet però que sembla tenir alguna cosa”. Després va fer servir un procediment leninista, per esdevenir el cap de colla: així com Lenin va dir als camarades que ells elaboraren l’ideari, que ell ja redactaria la nota de premsa, Zapatero va filtrar a la premsa que ell en seria el referent, de Nueva Vía.

—Al PSOE tothom diu que Zapatero és una persona molt i molt calculadora, però. I fred, també, que actua amb determinació.

—Tret d’aquells que creu que poden fer-li ombra –com ara els casos de Jesús Caldera i Jordi Sevilla–, en la resta dels casos mira de no crear-se cap focus de possible atac. José Bono, per exemple, es nega a optar a l’alcaldia de Madrid, però de seguida li ofereix de presidir el Congrés dels Diputats. Fet i fet, Bono m’ha parlat molt bé de Zapatero, a qui està molt agraït. Si llegiu entre línies, però, sí que trobareu posicions crítiques, sobretot per la seua indefinició ideològica. Bono mateix, per exemple, diu que “el problema dels ministres és saber què en pensa, Zapatero”. El president se sustenta sobre la lleva del biberó i sobre la vella guàrdia, que creu que no li farà ombra perquè la seua època ja ha passat.

—I té cops d’efecte del tot imprevisibles. Per culpa de la llei del vi, Elena Salgado va presentar-li la dimissió; al cap de poc, en canvi, va nomenar-la vice-presidenta segona.

—Sí. Va entrar-li una plorera, a la pobre dona... Companyes ministres seues m’ho van comentar: “Ací no hi ha ni europeisme ni racionalitat!”, deia ella.

Va assabentar-se'n per la premsa, de la retirada de la llei per part de Zapatero, que va anunciar-ho en una trobada amb vinaters a les Balears. Zapatero se sent l'únic referent polític i pensa que la resta són simples secretaris.

—**Com a president, Felipe González repartia més bé el joc?**

—És clar que sí. Els ministres li tenien molt de respecte, volien consultar-li-ho tot, però ell sempre els responia que “el ministre ets tu”. Els atorgava més autonomia, hi anava sobrat, no tenia cap por que ningú li fes ombra. La seua *autoritas* era reconeguda... Zapatero, per contra, mira d'afermar el seu lideratge com un dia ja va fer-ho Aznar, per la via del fuet, per dir-ho d'alguna manera.

—**Al vostre llibre dieu que el virus de la Moncloa afecta Zapatero des del primer dia que hi va accedir.**

—M'ho ha dit gent molt propera a ell, i no de ressentits! La gent tenia ganes de parlar-ne... Tothom lloa l'amic José Luis, però de seguida et diu que, rere la cara amable, va per feina, no registra allò que diu. Zapatero pensa que està imbuït de la raó i que la seua intuïció és infal·lible. T'escolta, però no pensa que pugues aportar-li gran cosa.

—**Hi posa l'orella, vaja, però mentrestant pensa en unes altres coses.**

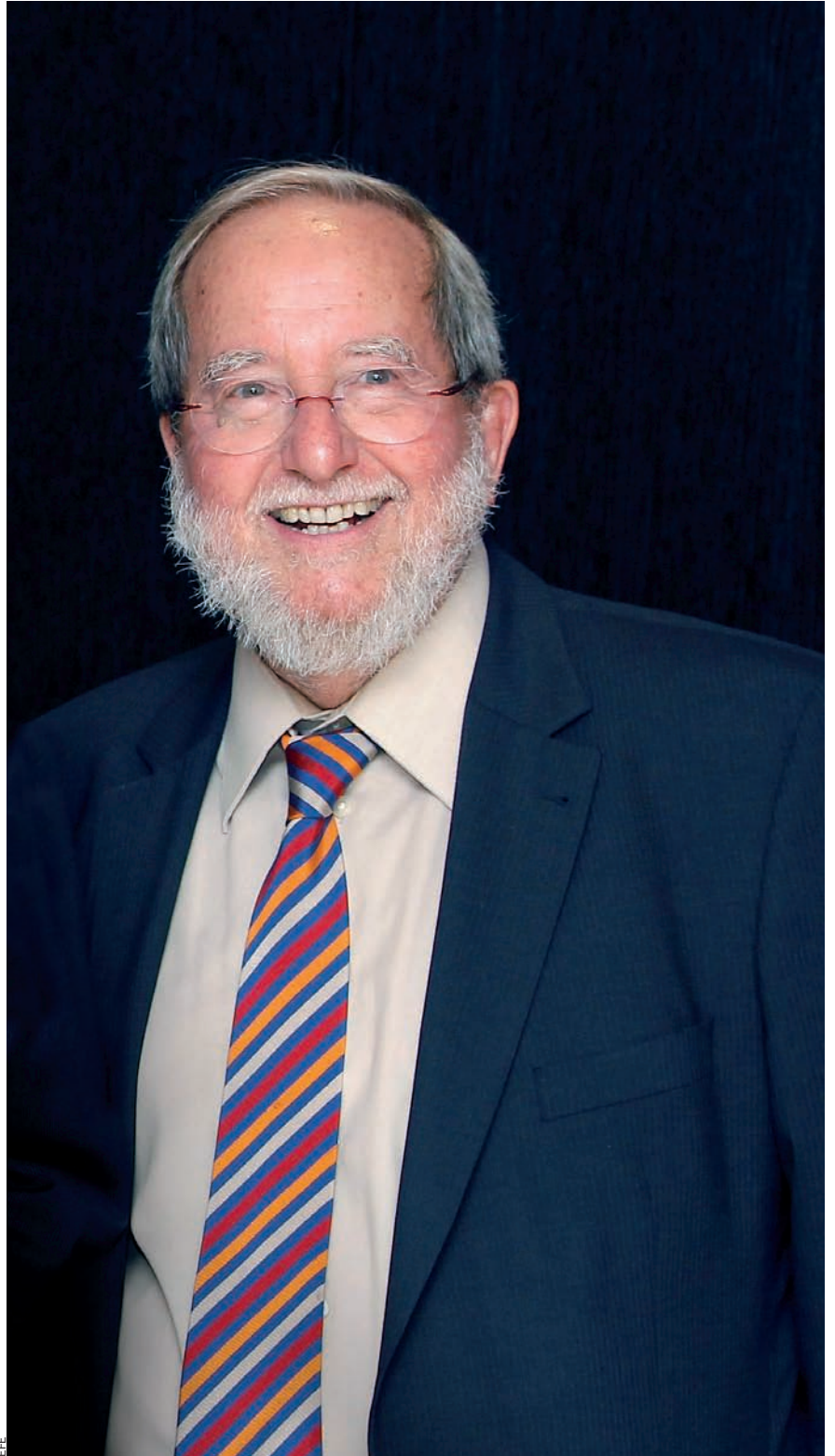
—Està convençut que té la vareta màgica per acabar els problemes del país. I qui li duga la contrària, que no el destorbe, que no el moleste.

—**També hi ha hagut canvis constants a l'equip de comunicació, com si no se'n refiara del tot...**

—Ell pensa que el millor cap de premsa és ell mateix, no es pren gaires molèsties a l'hora de nomenar allò que podem dir l'*ala oest* de la Moncloa. Ell planteja que és el gran valor del partit i que la resta és totalment secundari, com ho demostra el nomenament dels ministres: només l'importa que hi haja tants xics com xiques... I, com va dir algú, que les ministres siguin altes, rosses i amb flocs. No atorga cap importància al consell de ministres, que és un mer executor de la seua política, cosa per a la qual val qualsevol.

—**El presenteu com una persona messiànica al 101%...**

—Absolutament. La seua estada a Lleó, assaigs generals a banda, va vincular-lo a un seguit de gent que li ha

“Diu que guanyarà sempre que supere en valoració Rajoy. Atorga molta més importància a la persona que a la sigla”

estat fidel i que ho continua essent. Però més enllà d'aquest grup, confia en ben poca gent.

—Ha situat Leire Pajín a la secretaria d'organització alhora que feia vice-secretari general del partit José Blanco. Dos galls al mateix corral.

—Sí, malgrat que Blanco té un ministeri potent, no hi ha una setmana que no passe pel seu despatx de Ferraz. I així, a Pajín li costa molt de tenir-hi espai. El pes de Blanco encara és notable, Zapatero se'ls estima molt tots dos... Sobretot Blanco, que va moure's molt bé durant el 35è congrés del PSOE. Entre ell i Caldera, que pugnaven pel número 2 del partit, Zapatero va optar pel primer, sobre qui es fonamenta encara avui.

—Sacrificarà també Pajín, en cas que la seua relació amb Blanco no millore i si els pròxims resultats electorals són bastant dolents?

—...O la farà ministra, com s'ha dit en ocasions. Ja veieu que Zapatero, això de nomenar ministres, ho planteja amb una frivolitat enorme. Ara com ara, però, és obvi que Zapatero es recolza en Blanco i en Pérez Rubalcaba.

—El cas de Tomás Gómez ha tornat a demostrar el seu poc ull a Madrid. La seua aposta per Miguel Sebastián, el 2007, ja va ser un fracàs sonat. Li costa d'escollir-hi candidats...

—El cas de Madrid ha de produir-li mal d'estómac. Amb el PSM-PSOE, mai no s'hi ha sentit gens còmode: és una federació molt ideologitzada, molt discutidora, amb moltes intrigues. D'alguna manera, experimenta allò que va viure a Lleó, que és clau per a entendre la seua trajectòria: allà fou capaç de mantenir-se al capdavant molts més anys que cap altre secretari general. Com? Escollint com a candidats gent seua, no aquells que tenien més possibilitats. De fet, era ell, qui més opcions tenia, i mai no va voler donar la cara. No importava que els candidats obtingueren els pitjors resultats de la història del PSOE lleonès, sempre que foren els seus candidats. A Madrid, més amic seu que Miguel Sebastián no hi havia ningú: n'estava enamorat, políticament. L'any 2004 fins i tot va oferir-li de ser vice-president del govern, segons que ha deixat anar Sebastián mateix, que s'hi va negar. És allò de ser seu, encara que no siga el millor.

“Zapatero, com Aznar, mira d'afermar el seu poder per la via del fuet”

—Ha menystingut tant Mariano Rajoy que ara podria penedir-se'n? Les enquestes són terribles, per al PSOE.

—Està encantat amb Rajoy. Sempre diu que mentre la seua valoració personal supere la de Rajoy, té garantida la victòria. No li importa la intenció de vot als partits, atorga molta més importància a la persona que no a la sigla. El tranquil·litza força de veure's tan mal qualificat com Rajoy, a totes les enquestes.

—Penseu que optarà a un tercer mandat, Zapatero?

—No ho crec, per bé que dependrà del resultat de les eleccions municipals i autonòmiques...

“Una crisi no s'enduu un govern, sinó la manera de gestionar-la”

—...Que serà dolentíssim.

—En aquest cas, no es presentaria. Ell, si es presenta, és per a guanyar. “He guanyat a la primera, me n'he anat quan ho he volgut i ara forme part del Consell d'Estat”, dirà. De fet, va reformar la llei del Consell d'Estat per poder tenir-hi accés: cobrarà com un ministre sense fer res, farà conferències... I sempre podrà dir que mai no va perdre unes eleccions.

—Com a home de partit que és, el veieu fent l'espantada?

—Si hi ha un clam intern a favor seu, a l'estil d'*Amanece que no es poco*, de segur que es presenta de nou, però això no és probable que passe, en cas de desfeta generalitzada a les municipals i autonòmiques del 2011. Ara mateix, segons quins barons territorials ja dubten de la presència de Zapatero a les seues campanyes respectives, de tant que podria perjudicar-los? “No vingueu gaire per ací”, vénen a dir-li. A Madrid, per exemple, Zapatero no suma gaire, i tinc clar que Tomás Gómez mirarà de distanciar-se'n tant com puga. I José María Barreda i Guillermo Fernández Vara pensen igual.

—Si no hi optara de nou...

—Ell voldria que el candidat fora Rubalcaba, aleshores. A Blanco, li'n deu més, però és més percebut com a *aparàtxik* que no com a polític de primera línia.

—Encara conserva prou forces, Pérez Rubalcaba?

—I tant! És clar que sí! Allò que no sabia si continuar o no, que estava cansat... Ho va dir per esdevenir vice-president del govern. Era una amenaça subtil, però és un animal polític tan gran com Zapatero i aspirava a ocupar el lloc de De la Vega.

—I si no fora Rubalcaba...

—L'únic a qui també veig amb possibilitats és a Blanco.

—I a Bono?

—Si depèn de Zapatero —si després de les eleccions del 2011 pot influir en el nomenament del seu successor, com ja va fer Aznar—, el recanvi no serà Bono. Si el resultat és tan catastròfic que Zapatero ni tan sols es troba en condicions de suggerir un substitut, en aquest cas el nou home fort ben bé podria ser ell. Malgrat que ho negue repetidament, Bono jugarà les seues cartes, aspira a succeir Zapatero.

—Teniu una visió força àmplia del socialisme espanyol. Electoralment, al PSOE li farà més mal la crisi econòmica actual que no els episodis de corrupció de la primera meitat dels anys 90?

—Em fa l'efecte que una crisi no s'enduu un govern, sinó la manera de gestionar-la. Felipe González va guanyar unes eleccions després de la crisi tremenda del 1991-1992. Quan la gent percep que el timó és en bones mans, torna a fer confiança al govern de torn. L'autèntic problema de Zapatero, però, és que la gent pensa que no gestiona bé la crisi.

Víctor Maceda